

Ocena jury zawodów

Rodzaj pytania	Pytanie opisowe (0–25 pkt)	Zadanie z analizy finansowej (0–15)	Pytania testowe (0–60 pkt)	Razem	nr zawodnika
Ocena					

■ ■ ■ XXVIII OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2014/2015
Zawody II stopnia (okręgowe)

Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym (0–25 pkt)

Przedstaw główne koszty społeczne transformacji systemowej w Polsce.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

1. Przejście od gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej – główne cechy przekształceń systemowych i programu stabilizacyjnego.
2. Wybrane koszty społeczne transformacji systemowej:
  - a) zmiany w strukturze rynku pracy,
  - b) zjawisko bezrobocia i emigracje zarobkowe,
  - c) obszary biedy i wykluczenia społecznego,
  - d) rozwarstwienie społeczne – polaryzacja majątkowa i dochodowa gospodarstw domowych.
3. Kontrowersje wokół procesu prywatyzacji.
4. Wpływ transformacji na możliwość budowania kapitału społecznego.
5. Ocena kosztów społecznych transformacji systemowej w Polsce.

II. Zadanie z analizy finansowej (0–15 pkt)

Przychody w pewnej firmie z branży stalowej w ostatnim roku wyniosły 4 380 000 zł. Kapitał obrotowy netto na koniec okresu ma wartość 20 000 zł, a krótkoterminowy kredyt bankowy 300 000 zł. Spółka dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 20 000 zł i zakłada, że ze względów ostrożnościowych wartość ta nie powinna być niższa. Cykl zapasów wynosi 35 dni, a cykl zobowiązań krótkoterminowych (bez kredytów krótkoterminowych) – 60 dni. Zobowiązania przeterminowane stanowią 15% zobowiązań krótkoterminowych (bez kredytów krótkoterminowych). Polityka w zakresie inkasa należności: od 10% odbiorców płatności są inkasowane po 90 dniach, od 20% odbiorców po 60 dniach i od kolejnych 20% odbiorców po 45 dniach. Z uwagi na podpisane umowy w odniesieniu do tych odbiorców terminy płatności nie mogą zostać skrócone.

Do obliczeń przyjmij, że rok ma 365 dni i dla uproszczenia pomiń kwestie opodatkowania VAT.

Oblicz:

- 1) średnią wartość zapasów (3 pkt) i zobowiązań krótkoterminowych (3 pkt).

Cykl rotacji zapasów w dniach = (średni poziom zapasów × 365 dni) / przychody

35 = (średni poziom zapasów × 365) / 4 380 000, a zatem średni poziom zapasów równy jest 420 000 zł.

Cykl rotacji zobowiązań krótkoterminowych bez kredytów krótkoterminowych = średni poziom zobowiązań krótkoterminowych (bez kredytów krótkoterminowych) × 365 dni / przychody

60 = średni poziom zobowiązań krótkoterminowych (bez kredytów krótkoterminowych) × 365 / 4 380 000, a zatem średni poziom zobowiązań krótkoterminowych (bez kredytów krótkoterminowych) wynosi 720 000 zł.

- 2) wartość należności ogółem (2 pkt).

Zgodnie z podstawową zasadą bilansową wartość aktywów musi być równa wartości pasywów. Na pasywa firmy składa się: kapitał obrotowy netto (20 000 zł), krótkoterminowy kredyt bankowy (300 000 zł) i zobowiązania krótkoterminowe (720 000 zł). Łączna wartość pasywów to 1 040 000 zł. Natomiast w aktywach firmy znajduje się gotówka (20 000 zł), zapasy (420 000 zł) oraz należności, których wartość to 600 000 zł (1 040 000 – 20 000 – 420 000).

- 3) po ilu dniach swoje należności regulują pozostali odbiorcy firmy (3 pkt).

Cykl rotacji należności ogółem w dniach = (należności × 365 dni) / przychody

Cykl rotacji należności ogółem w dniach = (600 000 × 365 dni) / 4 380 000, a zatem cykl należności wynosi 50 dni.

Biorąc pod uwagę podpisane umowy z odbiorcami, pozostali odbiorcy firmy regulują swoje płatności po 40 dniach (10% × 90 dni + 20% × 60 dni + 20% × 45 dni + 50% × D = 50, gdzie D – liczba dni, po których regulują swoje płatności pozostali odbiorcy).

- 4) o ile dni firma musiałaby skrócić termin płatności dla pozostałych odbiorców (a zatem zmniejszyć średni stan należności), aby mogła płacić wszystkie zobowiązania w terminie (4 pkt).

Wartość zobowiązań przeterminowanych w firmie to 108 000 zł (720 000 × 15%).

Aby płacić wszystkie zobowiązania w terminie firma musiałaby skrócić cykl rotacji należności o 9 dni (108 000 × 365 / 4 380 000). Biorąc pod uwagę podpisane umowy z odbiorcami w zakresie terminów regulowania należności konieczne jest skrócenie terminów płatności dla pozostałych odbiorców o 18 dni (10% × 90 dni + 20% × 60 dni + 20% × 45 dni + 50% × D' = 41, gdzie D' – liczba dni, po których będą regulować swoje płatności pozostali odbiorcy po skróceniu cyklu należności. $D - D' = 18$ dni).

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. Jeżeli w pewnej gospodarce obecnie realizowana struktura produkcji znajduje się na granicy jej możliwości produkcyjnych, to wzrost produkcji dóbr kapitałowych:

- musi odbyć się kosztem produkcji dóbr konsumpcyjnych
- wymusi stosowanie bardziej kapitałochłonnych metod produkcji
- wywoła spadek podaży pracy
- będzie negatywnie oddziaływał na efektywność wykorzystania czynników wytwórczych w długim okresie

2. Stosunek użyteczności krańcowej dobra A do jego ceny przewyższa odpowiedni stosunek dla dobra B. Przy założeniu, że konsument wydaje cały swój dochód, dla zmaksymalizowania łącznej satysfakcji powinien on kupić:

- mniej dobra A i więcej dobra B
- więcej dobra A i mniej dobra B
- tyle samo dobra A, ile dobra B
- więcej dobra B, jeśli jego cena rośnie

3. Przykładem efektu gapowicza jest:

- realizowanie przez rybaków połowów większych, niż wynosi przyznany im limit
- brak internalizacji kosztów jazdy samochodem bez włączonych świateł (wobec zwiększonego ryzyka kolizji) na wysokość składki ubezpieczeniowej
- nieopłacenie abonamentu radiowo-telewizyjnego
- zmniejszenie nadwyżki konsumenta w sytuacji otrzymania kary administracyjnej za nieodśnieżenie ogólnodostępnego chodnika przed posesją

4. Jeżeli rząd ustalił cenę powyżej ceny równowagi rynkowej, to:

- krzywa popytu przesunie się w prawo
- podaż wzrośnie
- wielkość podaży będzie przewyższać wielkość zapotrzebowania
- pojawi się niedobór rynkowy

5. Jeśli firma działająca na doskonale konkurencyjnym rynku w długim okresie nie zwiększa wielkości produkcji ani jej nie ogranicza, to można stwierdzić, że:

- firma osiąga korzyści skali
- zysk normalny wynosi zero
- zysk księgowy jest równy kosztom niejawnym
- pozytywne efekty zewnętrzne są równe negatywnym efektom zewnętrznym

6. Firmę możemy uznać za monopolistę naturalnego, jeśli:

- krzywa popytu na jej produkty jest nieelastyczna
- dla każdej wielkości produkcji osiąga korzyści skali
- produkuje dobra podrzędne
- jej siła monopolowa wynika jedynie z autorytatywnej decyzji rządu

7. Ludzie generalnie preferują konsumpcję dzisiejszą niż przyszłą. Konsekwencją tego jest:

- ujemnie nachylona krzywa popytu funduszy pożyczkowych
- dodatnio nachylona krzywa popytu funduszy pożyczkowych
- ujemnie nachylona krzywa podaży funduszy pożyczkowych
- dodatnio nachylona krzywa podaży funduszy pożyczkowych

8. Teoria agencji odnosi się do:

- podwójnego opodatkowania zysków przedsiębiorstw wypłacanych w formie dywidend
- różnic w interesach akcjonariuszy i obligatariuszy
- ograniczonej odpowiedzialności właścicieli spółek kapitałowych
- konsekwencji oddzielenia funkcji właścicielskich od funkcji menedżerskich

9. Zniesienie wysokich ceł na żywność eksportowaną z Unii Europejskiej do USA spowoduje:

- spadek zatrudnienia w sektorze spożywczym w USA
- wzrost cen żywności w USA
- zwiększenie zysków sektora spożywczego w USA
- poprawę bilansu handlowego USA

10. Dekapitalizacja majątku produkcyjnego w gospodarce występuje, gdy:

- inwestycje brutto są większe niż inwestycje netto
- inwestycje netto są dodatnie, ale są mniejsze niż inwestycje brutto
- inwestycje brutto nie zmniejszają się względem poprzedniego okresu
- amortyzacja przewyższa inwestycje brutto

11. Jeżeli krańcowa skłonność do oszczędzania w gospodarce wynosi 0,4, a rząd zamierza przesunąć krzywą zagregowanego popytu w lewo o 50 mld zł, to może to osiągnąć poprzez zmniejszenie wydatków o:

- 20 mld zł
- 30 mld zł
- 83 mld zł
- 125 mld zł

12. Wskaż prawdziwe zdanie:

- zwiększenie poziomu zapasów w gospodarce oznacza zwiększenie PKB
- nachylenie krzywej popytu globalnego zależy od poziomu konsumpcji autonomicznej
- w gospodarce zamkniętej bez udziału państwa oszczędności mogą nie być równe inwestycjom
- definicja produkcji potencjalnej nie dopuszcza możliwości istnienia bezrobocia naturalnego

13. Zgodnie z poglądami monetarystów zmiana podaży pieniądza spowoduje zmianę:

- prędkości obiegu pieniądza, co w konsekwencji zmieni poziom nominalnego PKB
- wydatków inwestycyjnych, co w konsekwencji zmieni poziom realnego PKB
- stopy procentowej, co w konsekwencji zmieni poziom długookresowego realnego PKB
- zagregowanego popytu, co w konsekwencji zmieni poziom nominalnego PKB

14. Prawo Okuna:

- mówi, że redystrybucja dochodów za pomocą polityki fiskalnej prowadzi ostatecznie do spadku efektywności gospodarki
- stwierdza, że różnica pomiędzy realnym a nominalnym wzrostem PKB zależy od stopnia inflacji
- głosi, że istnieje zależność pomiędzy stopą bezrobocia przymusowego a luką PKB
- obrazuje wymiennosc pomiędzy stopą bezrobocia a stopą inflacji

15. Które z poniższych stwierdzeń jest prawdziwe dla sytuacji gospodarczej Polski w latach 1992–2012?

- nie w każdym roku występował deficyt budżetu państwa
- od 1995 r. wynagrodzenia realne nieprzerwanie rosły
- stopa bezrobocia w żadnym roku nie przekroczyła 17%
- od 2005 r. wartość eksportu towarów z Polski przekraczała wartość importu

16. Prędkość obiegu pieniądza w gospodarce to:

- średnia liczba transakcji obsługiwanych przez jednostkę pieniądza w ciągu roku
- popyt na pieniądź podzielony przez krańcową skłonność do konsumpcji
- iloraz poziomu cen i wartości dóbr w gospodarce
- stosunek podaży pieniądza do poziomu cen

17. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) to system:

- powszechny
- o zdefiniowanym świadczeniu
- o zdefiniowanej składce
- kapitałowy

18. Obecnie Narodowy Bank Polski stosuje strategię:

- bezpośredniej kontroli podaży pieniądza
- przewidywalnej zmiany stopy procentowej
- stabilnego kursu walutowego
- bezpośredniego celu inflacyjnego

19. Co nie należy do zadań Rady Polityki Pieniężnej w Polsce?

- przyjmowanie rocznego sprawozdania finansowego NBP
- ustalanie stopy rezerw obowiązkowych
- ustalanie zasad operacji otwartego rynku
- opiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa

20. Strategia inwestowania na giełdzie polegająca na przewidywaniu kierunków zmian na całym rynku kapitałowym i częstych zmianach składu portfela inwestycyjnego nazywana jest strategią:

- probabilistyczną
- szklanej kuli
- wyczucia rynku (*market timingu*)
- zachowania kapitału

21. Stopa dywidendy dla akcji pewnej spółki notowanej na giełdzie wynosi 6%, co oznacza, że:

- z każdej złotówki zysku spółka wypłaca 0,06 zł dywidendy
- stosunek zysku przypadającego na 1 akcję do aktualnej ceny rynkowej akcji wynosi 6 do 100
- firma musi wypłacać akcjonariuszom 6 zł dywidendy dla każdego 100 zł wartości nominalnej akcji
- żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawdziwa

22. Wskaż nieprawdziwe stwierdzenie dotyczące podatku katastralnego:

- w większym stopniu obciąża ludzi majątnych niż biednych
- wymusza bardziej racjonalną gospodarkę nieruchomościami
- wymaga uporządkowania zapisów w księgach wieczystych i wyceny nieruchomości
- stwarza bodźce dla właścicieli do inwestowania i zwiększania wartości nieruchomości

23. Duża ogólnopolska firma przejmuje małą firmę o ugruntowanej pozycji na rynku lokalnym. Cena przejęcia (nabycia) to 5 mln zł, a wartość aktywów firmy przejmowanej wyceniona według wartości godziwej to 4,5 mln zł. Różnica powstała w firmie, która dokonuje przejęcia, zwiększy:

- pozostałe przychody operacyjne
- kapitał rezerwowy
- wartości niematerialne i prawne
- należności długoterminowe

24. Czy bank może udzielić kredytu podmiotowi, który nie ma zdolności kredytowej?

- tak, zawsze
- tak, w szczególnych przypadkach bank może samodzielnie podjąć taką decyzję
- jedynie za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego
- nie jest to możliwe w żadnych okolicznościach

25. Klin podatkowy to:

- wyrażona w procentach różnica między całkowitymi kosztami pracy a płacą netto
- dodatnia zależność pomiędzy efektywną stopą opodatkowania a wielkością szarej strefy
- procentowy spadek zysków netto przedsiębiorstw wywołany podniesieniem stopy opodatkowania o 1 punkt procentowy
- przeciętna wartość ulg i odliczeń, z których korzystają podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych

26. Połączenie hiszpańskiej sieci pralni chemicznych z australijską siecią drogerii to przykład:

- synergii techniczno-kulturowej
- fuzji wertykalnej
- globalnego efektu sieciowego
- integracji konglomeratowej

27. W przypadku zwrotu przez konsumenta w ustawowo określonym terminie towaru zakupionego przez internet sprzedawca zobowiązany jest zwrócić nabywcy:

- cenę towaru wraz z opłaconymi przez konsumenta kosztami przesyłki towaru od sprzedawcy do konsumenta, jednak nie wyższymi niż koszt najtańszego oferowanego przez sprzedawcę sposobu dostawy
- wyłącznie cenę towaru
- cenę towaru pomniejszoną o łączne koszty przesyłki od sprzedawcy do konsumenta
- cenę towaru pomniejszoną o uzasadnione koszty pakowania towaru

28. Który z poniższych czynników nie jest wymieniany w modelu pięciu sił Portera?

- konkurencja w sektorze
- oddziaływanie dostawców i nabywców
- siła przetargowa rządu
- zagrożenie ze strony substytutów

29. Konsekwencją pomyślnie wdrożonej techniki *just-in-time* jest:

- łatwość wykorzystania różnych wariantów podzespołów na danym etapie procesu produkcji
- znaczne zwiększenie liczby dostawców
- całkowite zastąpienie zapasów w przedsiębiorstwie zapasami „w drodze”
- korzystanie z usług dostawców zlokalizowanych blisko przedsiębiorstwa

30. Wskaż prawdziwe zdanie dotyczące wzbogacania pracy (*job enrichment*) i rozszerzania pracy (*job enlargement*):

- wzbogacanie pracy polega na przydzielaniu różnorodnych zadań do wykonania związanych z danym stanowiskiem pracy, a rozszerzanie pracy wiąże się z przydzielaniem zadań z wyższego poziomu zarządzania
- wzbogacanie pracy ma wymiar motywacyjny, podczas gdy rozszerzanie pracy to głównie urozmaicenie monotonnych czynności dla danego stanowiska
- wzbogacanie pracy wiąże się ze zmniejszeniem odpowiedzialności pracownika, podczas gdy dodatkowe obowiązki związane z rozszerzaniem pracy nie zmieniają poziomu odpowiedzialności
- wzbogacanie pracy można stosować w odniesieniu do wszystkich pracowników, a rozszerzanie pracy tylko do pracowników na stanowiskach kierowniczych